

**Aan COKZ
Stichting Centraal Orgaan voor
Kwaliteitsaangelegenheden in de Zuivel**

08-02-2011

**Postbus 250
3830 AG Leusden**

Geachte Mw, M.J. de Haan,

Betreft: bezwaar tegen conclusie beoordeling verpakingsnummer TW 1000086
Brief ontvangen op 04-01-2011

In opdracht van de VWA (Voedsel en Waren Autoriteit) voert uw bedrijf het COKZ bij zuivelbedrijven beoordelingen uit van de vermeldingen op een verpakking.

Tijdens een bezoek aan mijn bedrijf de Swetteblom op 22 maart 2010 in Bears te Fryslân, heeft uw keurmeester de volgende verpakking ter beoordeling meegenomen: folle kwark 500 g, met partijcodering 2313. U heeft de vermeldingen op deze verpakking beoordeeld en mij middels een brief hiervan, ontvangen 04 januari 2011, 10 maanden na de beoordeling op de hoogte gesteld.

U stelt in de brief dat voor levensmiddelen die worden verhandeld in Nederland, geldt dat de etiketten van de verpakkingen minimaal in de Nederlandse taal moeten zijn opgesteld. Dit geldt ook voor in Friesland verkochte levensmiddelen. U schrijft dat meldingen op de etiketten alleen in de Friese taal als onvoldoende worden beoordeeld en ik met onmiddellijke ingang de Nederlandse taal op de etiketten dient te vermelden.

Naar aanleiding van de beoordeling heb ik met u, Mw, M.J. de Haan enkele weken geleden telefonisch contact gehad, gezien het feit dat u de brief heeft ondertekend, en heb ik u gevraagd of u op de hoogte bent van de bestuurlijke status van de Friese taal in Fryslân. U heeft mij toen geantwoord dat u niet op de hoogte bent en geen kennis heeft van de status van het Friese taal in Fryslân.

Naar aanleiding van bovenstaande het volgende.

Het Nederlands en het Fries zijn beide officiële rijkstalen. Het Fries is in Fryslân naast het Nederlands een bestuurs-, rechts-, onderwijs-, cultuur- en omgangstaal. In het Nederlandse constitutionele bestel geldt het Fries dus als een officiële taal in de provincie Fryslân.

De verantwoordelijkheid van de rijksoverheid om zorg te dragen voor de Friese taal is voor het eerst erkend in de jaren vijftig na "kneppelfreed" en herbevestigd naar aanleiding van het rapport van de Commissie Friese Taalpolitiek (beter bekend als Commissie Van Ommen) in 1970. De bestaande taalbepalingen inzake het Fries in de Algemene wet bestuursrecht, de Wet gebruik Fries in het rechtsverkeer, in verschillende onderwijswetten en de Bestuursafspraken Friese Taal en Cultuur 2001-2010 tussen het Rijk en de Provincie Fryslân zijn daar een uitwerking van en vormen de basis voor de positie van het Fries als tweede rijkstaal.

Nederland heeft in 1998 het Europees Handvest geratificeerd. De Nederlandse regering heeft zich met dit handvest verplicht om het Fries te bevorderen en in stand te houden. De regering is 48 verplichtingen voor het Fries uit deel III van het Europees Handvest aangegaan. Waaronder het gebruik van de Friese taal op etiketten.

Op 1 juni 2005 is in Nederland het kaderverdrag in werking getreden waarbij de de Friezen als enige officiële nationale volksminderheid in Nederland zijn erkend. De lidstaten die dit verdrag ondertekenen en ratificeren, verplichten zich tot het bevorderen van de volledige en daadwerkelijke gelijkheid van tot nationale minderheden behorende personen op alle *economische*, maatschappelijke en culturele terreinen. Ook moeten de omstandigheden waaronder zij hun cultuur en identiteit tot uitdrukking kunnen brengen en deze kunnen behouden en ontwikkelen, gewaarborgd worden.

Op 14 september 2010 is besloten tot verlenging van de bestuursafpraak en uitvoeringsconvenant Friese taal en kultuur 2001-2010. In deze bestuursafpraak is het volgende afgesproken omtrent gebruik etiketten.

7.2 Friese taal op etiketten en productaanduidingen

Wanneer er knelpunten inzake het gebruik van de Friese taal op etiketten en productaanduidingen zijn, wordt in overleg met de daarmee verband houdende regelgeving verantwoordelijke minister bezien in hoeverre en op welke wijze dit knelpunt kan worden opgelost

Resumé, gezien het feit dat,

1. de officiële status van de Friese taal in Fryslân.
2. ratificering kaderverdrag 2005, erkenning van Friezen als nationale minderheid.
3. de Friese kwestie in 1951 bekend als "kneppelfreed" ².
4. niet het COKZ en de VWA, maar de minister gaat over gebruik Friese taal op etiketten
5. op basis van artikel 1 van de grondwet ³.
6. uit principiële gronden,

Wil ik u het volgende mededelen,

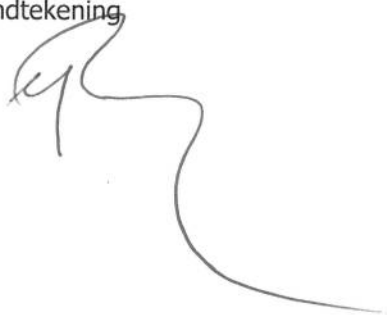
Rechtsens bovenstaande punten 1 t/m 6, voelt ondergetekende zich niet verplicht te voldoen aan uw verzoek om ook de nederlandse taal op mijn etiketten te vermelden van mijn Friese zuivelproducten.

Mei freonlike groetnis,

Rju achtinge,

J. Rypma
Swettepaad 3
9025 BT BEARS

Handtekening

¹ zie www.kneppelfreed.nl

² zie bijlage

³ **Artikel 1 van de Nederlandse Grondwet**

Artikel 1 Grondwet biedt een belangrijke basis voor de bestrijding van discriminatie. In dit artikel staat namelijk het gelijkheidsbeginsel en het discriminatieverbod geformuleerd. Het artikel geeft aan dat gelijke gevallen gelijk behandeld dienen te worden (gelijkheidsbeginsel) en dat discriminatie op grond van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook niet is toegestaan (discriminatieverbod). Het gelijkheidsbeginsel en het verbod van discriminatie zijn een van de meest fundamentele beginselen van onze rechtsorde.

MINISTER TEULINGS SPRAK OVER DE FRIESE KWESTIE

SPEELDEN FRIEZEN EIGEN RECHTER?

Optreden van de politie in Leeuwarden was volgens hem gerechtvaardigd

(Van onze parlementaire correspondent)

De Friese kwestie is gisteren in de Tweede Kamer weer onderwerp van bespreking geweest. De minister van Binnenlandse Zaken a. i., de heer Teulings, zei hierbij o. m., dat hij, hoewel nog niet beschikkende over volledige rapporten over het gebeurde op het Zailand te Leeuwarden, van mening was, dat de politie hierbij terecht was opgetreden. De demonstraties voor het gerechtsgebouw konden niet worden geduld, omdat er hier in zekere zin van eigen rechte sprake was. De politie had het recht om hiertegen op te treden. Zij moest een einde maken aan de wanordelijkheden en heeft dat geprobeerd door aanmaningen, waarschuwingen e. d. Toen deze in de wind geslagen werden en het publiek agressief werd en de politie met sinaasappelen bekogelde, moesten wel straffere maatregelen worden genomen. Er werd lawaai gemaakt, dat in de rechtzaal hoorbaar was en dat is onduldbaar.

Minister Teulings was het verder met de heer De Loor eens, dat gestreden moet worden tegen de nivellering van de cultuur en dat met de provinciale belangen rekening moet worden gehouden. Een goede minister van Binnenlandse Zaken zal dat ook altijd doen voor alle provincies.

De Friese kwestie behoort z. i. gesteld te worden in het kader der decentralisatie. Het tot uiting komen van het eigene der gewesten behoort te worden gerespecteerd. Men mag echter niet eigen rechter spelen, zoals dat in Leeuwarden is gebeurd. De minister zei nog, dat hem over het gebeurde in Leeuwarden nog slechts zeer summiere berichten hebben bereikt. Hij was nog niet voldoende over de incidenten geïnformeerd.

De heer Krol (CH) had eerder gezegd groot respect te hebben voor de voorvechters voor het behoud van de Friese cultuur. Het was hem echter wel opgevallen, dat maar weinig scholen in Friesland gebruik maken van de gelegenheid om het Fries als leervak in te voeren. Hij was van oordeel, dat meer gelegenheid moet worden gegeven aan het Fries om binnen de ruimte van de nationale cultuur zijn eigen plaats te veroveren, zonder dat de Friezen hun taalstrijd op de spits moeten drijven.

Wat de gebeurtenissen in Leeuwarden aangaat zei hij, dat deze is genoemd de „Friese kwestie”. Hij zou liever spreken van een stomiteit van een lid van de rechterlijke macht. Men moet zich realiseren, meende hij, dat aan Friesland een grote mate van vrijheid moet worden gelaten.

De heer Welter (KNP) merkte op, dat in Friesland de strijd voor het Fries

van een diepe ernst is. Hij hoopte, dat de regering uit het gebeurde in Leeuwarden lering zou trekken voor de toekomst en dat ze zal vermijden aanstoot te geven, niet alleen in Friesland, maar ook in andere provincies. Hij zag de incidenten als een gebrek aan tact. Waarom moet een journalist, die voor het gebruik van de Friese taal opkomt worden vervolgd?

De B. V. D.

De heer Teulings heeft ook nog mededelingen over de B.V.D. gedaan. In wezen hebben zij ons niet veel verder gebracht. Uit de Kamer was de wens te kennen gegeven van een nauwer contact met de minister over de B.V.D. De bewindsman deelde mee, daarvoor te voelen en hij hoopte, dat een Kamercommissie benoemd kon worden om dit contact te onderhouden.

Een van de vragen, die algemeen in den lande na de publicatie van de B.V.D. over de Tsjechische spionage gesteld werd, luidde: wat was de zin van deze publicatie en waarom moest zij juist op dat tijdstip verschijnen. In de Tweede Kamer klonk de echo van deze vraag en de minister moest hierover zijn licht dus wel laten schijnen. De bedoeling was het Nederlandse volk duidelijk te maken, welke gevaren het bedreigen, aldus ongeveer mr. Teulings.

Voor deze waarschuwing kan men waardering hebben. Maar waarom juist op dat ogenblik? Toeval, zo bleek uit 's ministers woorden; de publicatie, voor welke volledige juistheid hij instond, geschiedde door de regering op zijn initiatief, na overleg met de ambtenaren, die bij de B.V.D. betrokken zijn en nadat zij hun instemming ermede hadden betuigd.

Tot de publicatie is overgegaan, zo

zeide hij, zodra dat mogelijk was. De ambtenaren van de B.V.D. verschaften de concrete gegevens om aan het Nederlandse volk duidelijk te maken, wat er gaande was.

Het voordeel van de berichtgeving was volgens de minister — en daarmee achtte hij haar eveneens stevig gemotiveerd — dat de spionage-activiteit van Tsjechische zijde er voor lange tijd onmogelijk door gemaakt wordt....

Min. Teulings zei verder, dat de ware naam van Koning is mr. Krantz.

Nog geen einde?

De heer Goedhart van de P.v.d.A. vreesde, dat de B.V.D. onvoldoende op de hoogte is van de gevaarlijke Sovjet-penetratie in ons land en betreunde, dat door de publicatie van de B.V.D. aan het voortreffelijke werk van enkele ondergeschikte ambtenaren in de contra-spionage abrupt een einde is gemaakt.

Publicistisch achtte zelfs mr. Teulings het verhaal van de B.V.D., zoals dat in de dagbladen opgenomen is, niet bijster goed geslaagd. In wezen echter zijn in de geschiedenis genoemde spionagemiddelen niet zo bespottelijk als zij lijken, voegde hij eraan toe.

De heren Krol (C-H) en Welter (KNP) kwamen op de burgemeestersbenoemingen terug. Wat de benoeming van burgemeesters aangaat, vestigde de minister er de aandacht op, dat verschillende partijen zich te kort gedaan voelen, hetgeen er volgens hem op wijst, hoe moeilijk deze kwestie is. Bij elke benoeming moet met een complex van factoren rekening gehouden worden, waarbij hij zoveel mogelijk de billijkheid betracht.